

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Exegesis Euangelij Lucæ X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

T. VI
21

Beatitude
vix, & beati-
tudo patrie,
in quo tira-
sic.

Psal. 118.
Psalma. 11.

Ioan. 15.

Antiqui iusti
quomodo
viderunt
Christum.
Esaie 7.

Non de vltima loquitur hic Dominus beatitudine, qua in regno ce-
lorum sancti Dei Deum videntes plena gaudent felicitate, vbi o-
mnis exclusa est tristitia, omnisque miseria: sed de felici loquitur
statu presentis vitæ, in quo constituti erant Apostoli, quo & ipsi, & omnes
Dei electi beati dicuntur: quia viuunt in gratia Dei & in charitate, qua re-
gnum Dei mereri possunt. Inde ergo sunt omnes beati, quotquot Christum
diligunt, quotquot illi inhaerent per amorem, quotquot illum vident &
cognoscunt per fidem, expectantque per sanctam spem. Ad hunc modum
in Psalmo quoque dicitur: *Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini.*
Et alibi: *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata.* Videamus
igitur quid nobis Dominus loquatur, neque enim Apostolis tantum,
sed etiam nobis loquitur Dominus, dicens:

Beati oculi qui vident, quæ vos videtis.

Nulli dubium est Apostolis grandem fuisse consolationem, qua suis
pascabant animas Christo, audiendo Christum, cum interro-
gando, eique loquendo. Nam ad morum instructionem ipsius lucidum in-
tebantur virtutum exemplar. Ad amorem quoque habebant, vnde lin-
gulis pene momentis ex verbis, ex gestibus, & ex moribus Christi ad eius
incitarentur dilectionem, spiritu renouarentur. Postremo, ad sui curam &
protectionem Dominum & magistrum hebebant secum, in quem omnem
solicitudinem suam transfulerant: de nulla re posthac solliciti aut meruen-
tes. Non tamen de hac sola oculorum corporalium contemplatione, auditi-
oneve aurium externa loquitur Dominus. Audiuit enim & vidit hoc mo-
do Dominum Iudas, sed non inde fuit beatus aut melior. Audiuerunt Phari-
sæi & viderunt Christum, nihilo meliores facti, hi sci licet qui non dilexerunt
eum. De quibus dicitur: *Si non venissem & locutus eis fuisset, peccatum non ha-
berent. Nunc autem viderunt me, & oderunt & me & Patrem meum.* Intelligun-
tur hæc verba de oculis interioribus præcipue ac spiritalibus, quibus con-
iunctus est etiam aspectus exterior. Beati itaque fuerunt beatitudine spei ac
meriti, qui Christum Dei vnigenitum viderunt incarnatum, prædicantem,
miracula facientem, oculis tam carnis, quam spiritus: hoc est, qui Christi vi-
derunt humanitatem visione corporali, & eiusdem diuinitatem credide-
runt oculis fidei.

Dico enim vobis, quod multi reges & prophetae voluerunt
videre quæ vos videtis, & non viderunt: & audire quæ audi-
tis, & non audierunt.

Non infelices, sed multum felices fuerunt & reges & prophetae, quot-
quot in carne Christum optabant videre. Neque enim hoc optarent, nisi an-
te in Christum credidissent. Beatiores tamen illis, quo ad hoc, fuere Apo-
stoli, qui non fide tantum, sed oculis etiam corporalibus Christum viderunt.
Antiqui autem iusti in fide tantum eum viderunt, quomodo Esaias
vidit eum puerum natum, dicens: *Puer natus est nobis, & filium datum est nobis.*

Item
vrum
torc,
runt g
dicit:
eius co
in terr
pocisti
Christi
videtur
eius gl
bar: D
perum
geum e
stire, c
March
Apost
mensu
nibus
eius vi
Ioanne
castell
sturiem
tudiner
&c. Ite
igitur
qui ho
Et
cens:
At ill
legis:
um e:
bus vi
sicut
vines.
Hic
rur, qui
bant, al
stus sap
et respo
hic legi
didit no
dari re
gnum e
Item

Item vidit eum in passione: *Vidimus eum*, inquit, *de spectum & novissimum vi-* Esaiæ 53.
rum. Abraham denique diem vidit Christi, ipso eodē teste nostro Salua-
 tore, & gaudens est. Sed hæc omnia fuerunt in spiritu. Porro Apostoli vide- Ios. 8.
 runt gratiosam præsentiam verbi in assumpta humanitate, sicut Ioannes Apostoli
 dicit: *Et vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti à Patre*. Secundo, viderunt quomodo
 eius conuersationem in mirabili sanctitate, de qua Baruch: *Post hæc*, inquit, viderint Chri-
 in terris visus est, & cum hominibus conuersatus est. Tercio, eius viderunt stum.
 potestatem in miraculorum operatione. Vnde tam de ipsis, quàm de turba Ioan. 7.
 Christi operibus delectata refert Lucas: *Repleti sunt timore magno dicentes: Quia* Baruc. 4.
vidimus mirabilia hodie. Itemq; *Omni plebs vi vidit, dedit laudem Deo*. Quarto, Luce 5.
 eius gloriam viderunt Apostoli in transfiguratione, quando Petrus dice- Luce 12.
 bat: *Domine bonum est nos hic esse*. Quinto, Christi pietatem viderunt in pau- Matth. 17.
 perum miseratione, quoniam sanauit infirmos & languidos omnes, vt scri- Marc. 9.
 ptum est: *Virtus de illo exibat, & sanabat omnes*. Si denique pietatem eius cupis Luce 6.
 scire, observa quid cum beata Maria Magdalena peccatrice egerit, quid cum Luce 7.
 Mathæo, quid cum Zachæo, quid cum adultera muliere, quid cum Petro Matth. 9.
 Apostolo, quid denique cum latrone: & videbis pietatis bonitatisque im- Luce 9.
 mensum aceruum suauissimamq; nobis misericordiarum argumenta, quibus om- Ioan. 8.
 nibus interfuerit Apostoli, & eius opera misericordiarum viderit. Sexto, Luce 22.
 eius viderunt feruorē in prædicatione. Siquidem diluculo ad prædicandū Luce 11.
 Ioannes illū venisse in templum narrat. Ibat quoque de loco ad locum, de Ioan. 4.
 castello ad castellum, de ciuitate ad ciuitatē pedes, in æstu & pluuia, algens,
 esuriens, fatigatus & sitiens. Septimo, eius viderunt patientiam & manfue-
 tudinem in patiēdo, de quo Petrus, ait: *Cum malediceretur, non maledicebat*, 1. Pet. 2.
 &c. Itemq; Mathæus: *Iesus autem nihil loquebatur, ita vt miraretur præses*. Beati Matth. 17.
 igitur oculi qui viderunt, quæ videbant Apostoli. Neque enim omnibus,
 qui hoc optabant, ita contigit.

Etece quidam legisperitus surrexit, tentans illum, & di-
 cens: Magister, quid faciendo vitam æternam possidebo?
 At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? Quomodo
 legis? Ille respondens, dixit: Diliges Dominum Deum tu-
 um ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omni-
 bus viribus tuis, & ex omni mente tua: & proximum tuum,
 sicut teipsum. Dixitque illi: Rectè respondisti. Hoc fac &
 vitæ.

Hic legisperitus de arrogantibus tumidisque scribis vnus fuisse vide-
 tur, qui Christo inuidebant, Christo detrahebant, & qui Christum tanta- Fidem info-
 bant, alliciebantque vt aliquid proferret legi contrarium. Verùm Chri- mem nõ suf-
 stus sapientior illo: vt pote qui nouit astutos comprehendere in astutia sua, ficere ad sa-
 et respondit per illius verba & testimonia illum confutans. Obserua tamen lutem.
 hic legisperitum adhuc prudentius locutum, quàm Lutheranos: quia cre- Fides sal-
 didi non ignauis & ociosis, nudæque ac informi fidei sine vllis operibus uas quæ sūt.
 dari regnum cælorum. Siquidem Lutherani putant sola se fide emere re- Galat. 5.
 gnum cælorum. Ego autem non video esse fidem posse quæ saluet aliam, quàm

FFFF

T. VI
21

quàm eam, quæ per dilectionem operatur. Hoc nouit quoque legisperitus hic qui interrogans, dicit: Quid faciendo vitam æternam possidebo? Non igitur quasiuit quid credere, sed quid operari deberet. Sed admirabili sapientia sua illum Dominus ad legem remittit, quo sibi ipsi sententiam diceret, quam calumniari non posset. Dicit enim ei: In lege quid scriptum est? Quomodo legis? ac si diceret: Quid tibi ex lege videtur necessarium ad obtinendam vitam æternam, qui es instructus in lege? quid lex monet faciendum? Qui respondit: Diliges Dñm Deū tuū ex toto corde tuo, &c. In Deuteronomio præcipitur Deus diligi ex toto corde, ex tota anima, & ex tota fortitudine. Et qd ibi dicitur ex tota fortitudine, hic dicitur pro illo, vel ex tota virtute, aut ex omnibus viribus tuis. Vnū hic additur, quod in lege nō habetur, scilicet ex tota mente tua. Dicendum igitur breuiter, quid sit cor, quid anima, quid mens, & quid fortitudo, ex quibus diligendus est Deus. Scio nō omnes in vnā sententiā hic cōuenire, sed ab alijs aliter exponi, sicut vniciq; visum fuerit. Dicendū igitur breuiter, per cor, quod vitæ principiu est & finis, intelligi voluntatem. Sicut enim cor principium omnium motuum corporalium est, ita omnium spiritualium motuum est principium voluntatis. Ex voluntate autem mouetur intellectus, qui hic dicitur mens: mouetur appetitus sensitiuus, qui hic anima vocatur: mouetur quoque vis excersitiua, quæ hic dicitur fortitudo, aut virtus, seu vires. Itaque præcipitur nobis, vt intentio nostra ac voluntas tota feratur in Deum: quod est Deum toto corde diligere. Deinde vt intellectus subijciatur Deo, credens quæ credenda iusserit Deus, & nullam aliam rationem credendi inuestigans, nisi quia Dominus dicit: quod est ex tota mente diligere. Tertio, vt appetitus sensitiuus regulatur secundum Deum, quod est ex tota anima diligere. Quarto præcipitur, vt omnes vires, hoc est, omnes actus tui plene Deo obsecant, quod est ex omnibus viribus Deum diligere, puta vbi nulla vacat aut occosa est vis seu potētia ab opere & obedientia Dei. Deinde additur ad ordinem diligendi: Et proximum tuum debes diligere sicut teipsum. Vbi aduertendum est hoc verbum, sicut, hic significare similitudinem, non æqualesitatem. Non enim tantū præcipimur diligere proximum, quantum quisque se diligit ipsum, sed simili modo & genere charitatis, puta & ad illum finem, ad quem teipsum diligis. Dilige quoque proximum, vt ei velis æternam felicitatem, & ea, per quæ ad illam attingitur, vt sunt virtutes, gratia & dona Dei. Sciendum quoque, per proximum hic non intelligi consanguineos, sed naturæ conserem, quemlibet scilicet hominem. Omnes enim ex eodem patre nati sumus.

Deute. 6.

Cor hominis quid sit.

Diligendus quopacto sit Deus.

Ex toto corde. & ex tota voluntate.

Ex tota anima.

Ex omnibus viribus.

Sicut, quid hic significet.

Proximus autem quis sit.

Præceptum amoris an in hac vita possit impleri.

Quomodo bifariam hoc præceptum intelligatur ac impleatur.

Postremo si interrogas, an hac in vita hoc possit impleri præceptum dicendum: Eo modo impletur, quo datum est, & quo impleri potest iuxta conditionem huius vitæ, vt nihil vnquam egisse inueniaris, quod sit præcepto, seu fini præcepti contrarium. Bifariam namque hoc præceptum cōtingit & intelligi & impleri. Vno modo, vt ad finem pertingatur præcepti, seu præcipientis, quem intendit præcipiens, cuius rei gratia præcepit. Hoc modo in hac vita non possumus implere præceptum hoc, vt verba sonant, vt scilicet diligamus eum ex toto corde, & vt continuo motu dilectionis semper feramur in Deum, in hæc

musq
am cr
ligitu
licet a
hil car
dux v
dam v
scdē d
men r
& faci
agit, q
imple
fertur
torum
reclē
ceret.
II
quis
Vt
cessit,
operat
Legisp
stima
tus vo
quis e
us est
lius re
dros e
ludax
am in
dilige
St
bat a
etiam
uiuo
De
scriber
sui no
mus o
signifi
paciē
stria,
cho, h
& in p

musque Deo, & ut omni tempore cor nostrum ad Deum, & ad nullam aliam creaturam sit inclinatum. Hic status est futurae vitae. Alio modo intelligitur hoc mandatum, ut possibile sit huic vitae, in qua sic impletur, ut licet ad finem non obtineatur praecepti, seu intentionem praecipientis, nihil tamen agit feruus contrarium huic fini. Verbi gratia: Militi praecipitur ut fideliter pugnet, intendens victoriâ. Pugna enim fit propter obtinendam victoriâ. Itaque miles legitime pugnans, & victoriâ obtinens, perfecte ducis implevit mandatum. Si verò victoriâ non obtinet, nihil tamen facit victoriâe contrarium, nihil agit quo victoriâe excludat, implet & satisfacit praecepto, licet imperfecte. Hoc modo qui contra Deum nihil agit, quo illum à se excludat, qui nullum admittit mortale peccatum, hic implet hoc dilectionis praeceptum imperfecte. Qui verò totus & continue fertur in Deum, & stabiliter ei inhaeret, hic diligit perfecte. Sed hoc est beatorum in patria. Cùm autem sic respondisset, Christus illi laudavit, quod recte respondisset, monuitque eum ut quod sentiret faciendum, etiam faceret.

Marc. vii.

Ille autem volens iustificare seipsum, dixit ad Iesum: Et quis est meus proximus?

Ut aliqui putant, hic legisperitus animo tentandi Dominum primo accessit, sed tandem mutatus atque compunctus voluerit se iustificare, hoc est, operam dare ut iustificaretur. Veruntamen quod alij sentiunt magis placet: Legisperitum hunc tumidum fuisse & arrogantem & tentatorem Iesu, existimasseque in obseruatione legis non habere se similem. Eam ob rem inflatus voluit iustificare seipsum, ac tanquam iustum commendare, dixit: Et quis est meus proximus? Poterat dicere Dominus Iesus: Omnis homo tuus est proximus. Sed tamen non ita respondere voluit, sed ex propria illius responsione illum conuincere studuit de errore. Erat enim apud Iudeos error ille, ut nullum existimarent sibi proximum, nisi suae gentis Iudaeum. Quem errorem ut confutaret, parabolam, aut fortasse historiam inducit, qua ostendat quemuis hominem esse proximum nostrum, quem diligere debemus.

Proximi qui
apud Iudeos
dicebantur.

Suspiciens autem Iesus, dixit: Homo quidam: descendebat ab Hierusalem in Hiericho, & incidit in latrones. Qui etiam despoliauerunt eum: & plagis impositis abierunt semiviuo relicto,

Dominus Iesus loquutus quasi parabolam, qua humani generis describeret calamitatem, suspexit, id est, sursum vidit versus caelum, quasi lapsus nostro condolens, quo ab altitudine & nobilitate caelestis status recidimus omnes. Spiritualiter enim per hominem hunc, primum hominem vult significari Adam, qui in Hierusalem, in ciuitate pacis, seu in visione ac gustu pacis constitutus, hoc est, in paradiso terrestri, in quo originali viuens iustitia, fuit in magna pace: sed descendit per peccatum originale in Hiericho, hoc est, in instabilitatem, miseriam & defectibilitatem corruit mundanâ, & in praesentis exilij locum paradiso eiectus: Descendens autem, hoc est, peccando cor-

Homo iste
spiritualiter
quis sit.
Genes. 2.

T. VI
21

Latrones cur
vocetur spiri-
tus maligni.

do corrues, incidit in latrones. Latrones sunt maligni spiritus, qui vite no-
stra itinera obsident, & Dei donis, gratiaq; nos spoliare contendunt, atque
in æternam damnationem pertrahere. Ideo sequitur etiam: Qui etiã despo-
liauerunt eum. Spoliati sumus decore gratiæ Dei, donisque pulcherrimis,
optimis atque suavissimis. Ab incorruptione enim, à pace, ab obedientia, à
tranquillitate, à scientia, à rectitudine, ad omniem miseriam, atque ad ar-
umnas infinitas, hoc est, ad ignorantiam, ad infirmitatem, ad tedium & fa-
stidium omnis boni, ad pronitatem peccandi, ad caliginem & ignorantia,
& ad instabilitatem peccandi lapsi sumus. Spoliati enim admirabilibus do-
nis Dei, postquam etiam plagas & vulnera accepimus: abierunt latrones à
nobis semiuivis relictis, id est, non ad vniuersum nos quo nulla foret no-
bis reposita spes salutis, interemerunt. Quatuor autem sunt vulnera, quæ
lædunt animam inflicta nobis ex originali peccato. Malitia, hoc est, inclina-
tio, pronitasque ad malum in voluntate. Ignorantia in intellectu. Infirmitas
in vi irascibili (prauitati enim nunquam satis resistimus) & concupiscen-
tia insatiabilis delinquendi in vi concupiscibili. Hæc quatuor vulnera, hæc
plagæ adeo nos extenuant, adeo vires nobis minuunt, vt pro media par-
te, vix nobis infit vita. Fuerunt enim iusti ad Dei gratiam recepti, Deoque,
quantum ad suam attinget personam, reconciliati, non autem quantum at-
tinget ad naturam. Ideo Ioannes quoque Baptista, quamdiu natura humana
non fuit reconciliata, quamuis sanctus, quamuis propheta, præcursor &
martyr Christi, non regnum cælorum, sed tanquam adhuc semiuivus lym-
bum, donec ab omni per Christum vulnere sanaretur, intrauit.

Vulnera ani-
mæ ex origi-
nali peccato
inflicta qua-
tuor.

Accidit autem vt sacerdos quidam descenderet eadem via
& viso illo præterijt. Similiter & Leuita cum esset secus lo-
lum, & videret illum, pertrarsijt.

Sacerdos qd
hic designet.
1. Cor. 5.
Psalm. 13. 52.

Per sacerdotem intelligitur tempus legis, in qua multa quidem inflita
ta fuerant sacrificia, sed nullum quod hominem perfectè mundaret, recon-
ciliaret vt Deo. Per Adam enim intrauit peccatum, & inde perit ansijt in om-
nes. Vnde omnes vulneramur, nec est qui faciat bonum: nõ est, inquam, qui
sanus ex omnibus remaneat vsque ad vnum. Christus enim solus non po-
tuit hoc vitio inquinari. Maria eius benedicta mater, tamen si inquinata nõ
fit, potuisset tamen, nisi præseruata foret, maculari. Porro per Leuitã tem-
pus intelligitur prophetarum, qui omnes nunciauerunt redemptorem, &
saluatorem nobis venturum. Nullus tamen vel sibi vel alijs præstabat sa-
lutem. Omnes ergo præterierunt, homine semiuivuo, id est, qui perfecta
opera vitæ agere non valuit, relicto.

Leuita quid
hic dicatur.

Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum
& videns eum misericordia motus est. Et appropians alliga-
uit vulnera eius, infundens oleum & vinum. Et imponens il-
lum in iumentum suum duxit in stabulum, & curã eius egit.

Psalm. 74.
Samaritanus
istè mysticè
quis.

Samaritanus iste haudquaquam alius est, quam custodiens paruulos Do-
minus noster Iesus Christus. Samaritanus enim dicitur custos. Qui ergo ex
nominis significatione custos dicitur, & ex beneficio & dilectione nomi-
ni non

mini non custodiam impertitur, recte huic semiuuo curam, custodiamque exhibuit. Cuiusmodi autem, inquis, iter Dominus fecit? Ioannes dicit: *Verbum caro factum est, & habitauit in nobis.* Eius ad nos descensio, eius iter fuit. Eius ad nos descensio, incarnatio fuit. Ccepit enim nobiscum esse in forma qua ante non fuerat. Quare & ad nos dicitur uenisse? Venit itaque secus eum, quia Christus in similitudine uenit carnis peccati, non in carne peccati. Venisse quoque secus humanum genus dicitur, quia clementissima dignatione sua humano modo nobiscum uixit, & edens, bibens, dormiens, frigora, calores, famem, sitimque patiens, sese per omnia nobis absque peccato assimilauit. Misericordia motus quoque est. Quomodo misericordia non mouetur *alitor meus, Deus meus misericordia mea?* Reuera *misericordia est Dominus, quod in sumus consumpti.* Alligauit quoque infirmi vulnera. *Sanabo* (inquit) *contritiones eorum.* Imo ipse *vulneratus est propter peccata nostra, & eius liure nos sanati sumus.* Alligauit vulnera, quia curam ad illorum sanitatem adhibere cepit. Alligauit vulnera eius, quia laesionem uirium per uirtutes & spiritalium gratiarum dona reformauit. Infundens oleum consolationis, gustumque spei, quo sentiret homo in se diuinam miserationem, qua in adoptionem filiorum Dei reciperetur. Nec oleum duntaxat consolationis, sed austerioris quoque praecepti uinum infudit. Posuit autem vulneratum super iumentum suum. Iumentum Christi, caro est Christi. Super hoc iumentum nos posuit, quia *uere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit.* Deus enim *posuit iniquitates omnium super eum, & disciplina patris nostri super eum.* Et uel Petrus ait: *Peccata nostra portauit in corpore suo super lignum.* Deinde duxit in stabulum, hoc est, Ecclesiam incorporauit, regendumque commendauit, in quo illius curam habuit.

Et altero die protulit duos denarios, & dedit stabulario, & ait: Curam illius habet: & quodcunque supererogaueris, ego cum rediero, reddam tibi.

Samaritanus noster Dominus Iesus Christus, ubi nos in corpore suo in stabulum, seu ouile Ecclesiam induxit, atque per suam passionem & vulnera corporis nos in locum, ubi nostri cura ageretur, portauit, altero die, hoc est, tempore passionem suam sequente, duos protulit denarios, deditque stabulario. In stabulario uel chorum Apostolorum, uel quemlibet Ecclesiam praelatum significat. Stabularius Pauli fuit Ananias, cui illum Christus commendauit. Itaque stabulario duos dat denarios ad sanitatem infirmi, curamque impendendos. Duo denarii sunt duo testamenta, ueteris scilicet & nouae legis. His regendus, his cibandus, potandus, fouendusque est infirmus. Et si quid, inquit, supererogaueris ex donis alijs & industria tibi data, praeter ea quae in lege ueteri, aut noua scripta sunt, quae tamen ad illius sunt salutem, & quae in eius ueteris commodum aut utilitatem de his (ut dixi) quae a Deo accepisti, cum iudex uiuorum & mortuorum rediero, omnia reddam tibi. Beatus cui tu es debitor Domine Iesu. Ex promissione enim tu te nobis constituis debitorem. Vide hic quod Dominus dicat: Si quid supererogaueris. Est ergo quod homo supererogare possit, hoc est, gratum quid facere Deo, non coactus praeepto, aut iussu Dei, sed

Ioan. 1.
Philipp. 2.
Psal. 52.
Thren. 3.
Os. 14.
Esa. 53.
vulnera alligauit quid sit.
Iumentum Christi quid sit.
Esa. 53.
1. Pet. 2.
Stabularius mystice quis sit.
Act. 9.
Denarii duo quid designent.
Supererogare quomodo possit homo.

T. VI
21

deuota voluntate impulsus, quæ nulla lege arctatur aut constringitur. Est, inquam, quod possit offerri gratum Deo, tamen si non sit præceptum, sed arbitrium, nec etiam ita lucide inueniatur illud expressum in scriptura, modo non sit contrarium scripturæ: quia contradicentibus Lutheranis omnibus Christus dicit: Si quid supererogaueris, cum rediero, reddam tibi. Hæc dicens denuo ad legisperitum conuersus, interrogationem facit.

Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi, qui incidit in latrones? At ille dixit: Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus: Vade, & tu fac similiter.

Proximum nostrum dici omnem hominem.

Per hanc interrogationem & legisperiti responsionem conclusit eundem Dominus, quo intelligeret non solum Iudæum aut amicum, sed omnem quoque hominem suum esse proximum: quandoquidem hic. Samaritanus ratione compassionis ac beneficii non potuit negari illi fuisse proximus, qui incidit in latrones. In siue itaque Dominus illi dicit: Vade, & tu fac similiter. Quasi dicat: Quomodo fateris (& reuera est) illi qui in latrones incidit, fuisse proximum eum qui in ipsum misericordiam fecit: ita tu quoque, si quis tua egerit ope, omni homini te adiutorem præbe, intelligens super egenum & pauperem, quem tibi æstimes proximum. Hoc idem largiatur nobis Dominus noster Iesus Christus, vt quomodo scire, ita quoque implere valeamus ad ipsius laudem, qui est benedictus in secula, Amen.

Psal. 40.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Triformiter est Deus diligendus.

Magister, quid faciendo vitam æternam possideo? Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, & ex tota mente tua. Luca X. Magna res, charissimi, est charitas, sine qua non potest homo saluari, cum qua non potest damnari. Qua habita habentur omnia: qua non habita desunt omnia. Neque enim seruus Dei esse potest humilis eo modo, quo Christianus esse debet humilis, vt scilicet humilitas sit eius accepta Deo ac meritoria, nisi habeat charitatem. Non potes, inquam, esse patiens, non potes esse mitis, aut castus sine charitate. Sic nulla virtus est virtus sine charitate. Est igitur charitas omnibus nobis maximè necessaria. Describitur autem nobis hodie, cuiusmodi esse debeat. Neque enim omnis amor est charitas. Diligunt enim se homines, vt homines, vel quia eadem gente, vel ex eodem sanguine nati, vel eiusdem artis, eiusdem professionis, in vna domo familiares, aut eiusdem nature & voluntatis. Itaque varia hæc & multiplex ratio diligendi multiplicem quoque generat dilectionem. Vna est ratio charitatis, diligere Deum in Deo, diligere ipsum propter ipsum & propter nihil aliud, hominem verò diligere propter Deum. Deus itaque causa & finis sit, quare Deus proximusque diligitur. Et hæc est charitas. Hæc charitas seu dilectio moueat os ad loquendum, manus ad operandum, pedesque ad ambulandum, quo impleantur præcepta Dei. Non enim rectè præcepta Dei implet, nisi diligas. Huius charitatis canon nobis præscribitur, quando dicit: Diliges Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo,

Charitas quam sit magna res.

Charitatis ratio vna, quæ.

Charitatis canon quis sit.